

NOTA DE PREMSA - Barcelona, 19 de setembre de 2018

L'Aliança Educació 360 insta als ajuntaments a convertir els municipis en ecosistemes educatius, connectant escola i comunitat

L'Aliança presenta 36 mesures als partits polítics per incorporar en els programes electorals i els emplaça a prioritzar l'educació en l'acció municipal del proper mandat

- El redisseny d'espais públics perquè tinguin més valor educatiu, la Setmana de l'Educació 360, una oferta coordinada d'activitats extraescolars i d'estiu i un passaport 360 que acrediti els aprenentatges adquirits fora de l'escola, entre les propostes que avui es presenten
- L'evidència internacional assenyala que les polítiques que connecten els diferents espais i temps educatius (de dins i fora de l'escola) tenen efectes positius com la reducció de l'absentisme, la millora de l'autoestima i el reforç de la cohesió social
- Més de 70 persones d'àmbits tècnics i polítics d'ajuntaments, centres educatius i responsables d'entitats socioeducatives i culturals han elaborat les propostes de forma col·laborativa
- Les mesures, que ja s'ha presentat als principals partits, es debaten avui en l'acte "*Connectar la comunitat: el paper dels ajuntaments en l'Educació 360*" de la mà d'alcaldes i alcaldesses

L'Aliança Educació 360, que compta ja amb més de 100 entitats i ajuntaments adherits, fa avui aquesta crida als partits polítics perquè incorporin en els seus programes electorals les polítiques d'Educació 360 amb l'objectiu d'executar-les, des dels futurs governs locals. **Carles Barba**, director de l'Aliança explica que l'objectiu és "*convertir l'Educació en l'eix central del proper mandat, perquè estem convençuts que els ajuntaments que apostin per uns pobles i ciutats on l'educació sigui el gran compromís compartit de la comunitat, marcaran el futur dels seus ciutadans i territoris*".

“Volem que els municipis es converteixin en veritables ecosistemes d’aprenentatge, en els que tot el que està comprès tingui una funcionalitat i intencionalitat educativa. Es tracta de coordinar la tasca que, en bona part ja duen a terme equipaments, espais, institucions, centres educatius i entitats i formar una xarxa on cada infant i jove trobi el seu camí”.

Segons **Rafael Homet**, Diputat d’Educació de la Diputació de Barcelona *“Només des de la proximitat es poden identificar i promoure totes les oportunitats educatives de qualitat. És per això que atorguem un paper central als ajuntaments que, pel seu coneixement del territori i la seva capacitat de construir i dinamitzar xarxes, els posiciona com un agent clau per liderar la transformació educativa que suposa l’Aliança Educació 360”.*

L’Educació 360 té com a reptes la generació de més i millors oportunitats educatives, la connexió dels aprenentatges i l’educació lectiva i no lectiva, garantir l’equitat i la igualtat d’oportunitats i desenvolupar una lògica col·laborativa i comunitària.

És en el temps no lectiu, on es produeixen més desigualtats

Estudis recents apunten que els infants amb menys recursos tenen dificultats per accedir als aprenentatges que es donen més enllà de l’horari lectiu. Activitats com les extraescolars, les del temps de migdia o els casals d’estiu, amb demostrats beneficis competencials, socials i personals, són encara opcions de difícil accés per a moltes famílies. I és aquesta limitació que genera una diferència substancial entre uns infants i altres. En concret, la iniciativa americana Expanded Schools¹ apunta que **un infant de 12 anys amb oportunitats acumula 6.000 hores més d’aprenentatge que un que no en té.**

L’esclletxa que actualment s’obre entre els infants i joves amb oportunitats i els que no, reforcen la necessitat d’apostar per una educació que vinculi el fora i dins l’escola.

Societats més formades, resilientes a les crisi i amb més cohesió social

És en el món local on es viuen aquestes desigualtats, en primer terme. I és també, en el món local, on es donen les condicions per a fer-hi front. Per què? Perquè l’Educació 360, com a política pública, permet donar resposta al futur proper d’incertesa econòmica i de canvis socials i culturals constants, que agreugen cada cop més les diferències socials. Ho fa treballant per una **societat més formada, més apoderada, més crítica, més resilient a les crisis i amb més cohesió social.**

També perquè **genera importants efectes positius en persones, famílies i comunitats.**

L’evidència internacional assenyala efectes positius de l’Educació 360 en els àmbits escolar (reducció de l’absentisme i l’abandonament escolar i increment dels resultats acadèmics), personal, familiar (millora de l’autonomia i l’autoestima) i comunitari (reforça la cohesió social i el teixit associatiu).

Els ajuntaments, cridats a potenciar la tasca educativa de la comunitat

A Catalunya, hi ha un important ecosistema d'entitats i persones que aporten valor educatiu que complementen les escoles i els instituts: esplais i caus, AMPA, clubs esportius, entitats de música, culturals, biblioteques... **Els ajuntaments tenen l'oportunitat d'incrementar i impulsar els beneficis de la tasca que realitza la comunitat, connectant i coordinant els seus esforços amb objectius compartits.**

Es tracta d'un canvi molt profund. L'Ajuntament ha d'assumir un rol facilitador i de coordinació que vinculi sectors i agents diversos. És clau exercir un lideratge distribuït, crear un relat comú i destinar-hi recursos organitzatius, humans i econòmics.

Rafael Homet, Diputat d'Educació de la Diputació de Barcelona explica que *"Els ajuntaments són plenament conscients dels beneficis d'impulsar polítiques que connectin temps, espais i agents educatius, i molts ja hi estan treballant. Estem segurs que a partir de les properes eleccions, i gràcies a la crida i l'empenta de l'Aliança Educació 360 en seran molts més, perquè el canvi i la transformació educativa es convertirà en un dels eixos estratègics dels ajuntaments en el proper mandat."*

Dels que ja hi treballen, 56 s'han adherit ja a l'Aliança Educació 360 i 11 estan desenvolupant projectes pilot que serviran com a referent per a d'altres i permetrà estudiar-ne els resultats i beneficis.

36 propostes per a dur a terme el canvi educatiu al municipi

L'Aliança 360 ha elaborat 36 propostes pels governs locals que decideixin aplicar la mirada 360 als seus municipis. **Quim Brugué**, catedràtic de Ciència Política de la Universitat de Girona i un dels autors del document de propostes, afirma que *"no es tracta de cap recepta tancada, sinó d'un catàleg de mesures per avançar en aquesta direcció. L'objectiu és que cada ajuntament les triï i adapti, en funció de les seves necessitats i dels actius dels que disposa"*. Aplicar la mirada de l'Educació 360 és una aposta de llarg recorregut, que necessita un primer compromís del proper mandat (2019-2023) per a poder materialitzar-se i generar els impactes desitjats.

Les mesures presentades poden desenvolupar-se en diferents nivells i tenen un impacte en quatre àmbits: **les persones, la comunitat, el municipi i el territori**. Responen als objectius de generar **més i millors oportunitats educatives, connectar els aprenentatges** de l'educació lectiva i no lectiva, **garantir l'equitat** i desenvolupar una **lògica col·laborativa i comunitària**.

Són fruit de la feina de més de 70 persones d'àmbits tècnics i polítics d'ajuntaments, de la comunitat docent i de responsables d'entitats socioeducatives i culturals que han elaborat, de forma col·laborativa aquesta proposta, durant els mesos d'abril a juny de 2018. Les mesures sorgeixen, a partir d'aquesta construcció participativa, de les experiències nacionals i internacionals que existeixen, i de les aportacions d'experts com en **Jordi Collet** de la universitat de Vic, en **Joan Cuevas** de la fundació Jaume Bofill i en **Joaquím Brugué** de la Universitat de Girona.

Detallem a continuació algunes de les mesures més destacades. *Podeu veure-les totes en el document de **Propostes de Política Municipal**.*

Convertir el municipi en ecosistema educatiu amb noves oportunitats educatives

S'aprèn i s'educa en tots els temps i espais de la vida de les persones. No només a l'escola i a l'institut. L'Educació 360 entén el poble i la ciutat com un ecosistema educatiu on tothom hi aporta aprenentatges i oportunitats educatives, dins i fora del temps lectiu escolar. Algunes mesures concreten aquesta proposta:

- ✓ **Pacte local per l'Educació 360**
A partir d'un diagnòstic i d'uns objectius compartits es tracta d'establir un Pacte local per l'Educació 360 amb l'acord de tots els actors de la comunitat compromesos en aportar oportunitats educatives en els seus àmbits i a treballar de forma col.laborativa.
- ✓ **Redisseny dels espais públics i els equipaments per promoure i connectar els aprenentatges**
Redissenyar els diferents espais públics de la ciutat, com parcs, places, carrers o platges convertint-los en entorns lúdics i d'aprenentatge. Espais que estimulin el joc lliure dels infants i joves, incorporant la vessant educativa. També cal repensar els usos dels equipaments que ja existeixen al municipi, com biblioteques, museus, centres artístics, poliesportius... connectant-los amb els centres educatius i a d'altres recursos per a potenciar les seves tasques educatives.
- ✓ **Obrir les escoles i els instituts a la comunitat**
Impulsar que els centres educatius obrin les seves instal·lacions, no només els patis, sinó també d'altres espais i equipaments al conjunt de la ciutadania en horari no lectiu (per exemple, les biblioteques). L'obertura i ús d'aquest espais pot servir per a desenvolupar activitats comunitàries, culturals o esportives amb una vessant clarament educativa i connectar més l'escola i l'institut a la vida dels nois i noies i les seves famílies.
- ✓ **Oferta coordinada d'activitats extraescolars i d'estiu per a tothom**
Elaboració d'un catàleg permanent d'activitats extraescolars 360 i d'una oferta d'activitats d'estiu, incorporant tant les impulsades pel propi ajuntament com les dels altres agents educatius de la comunitat. Tant el catàleg com l'oferta d'estiu, han de garantir la programació d'iniciatives clau que responguin a les necessitats identificades en la comunitat, la seva difusió mitjançant una web o App de l'Educació 360 al municipi i la màxima accessibilitat de l'alumnat, en especial, del més vulnerable.
- ✓ **Setmana de l'Educació 360**
Organitzar anualment la Setmana de l'Educació 360. Una setmana per a presentar totes les oportunitats educatives del municipi, on es proposaran tastets al carrer, jornades i trobades, amb la finalitat d'impulsar i promoure l'Educació 360 amb tots els seus protagonistes. Entre d'altres, la setmana pretén apropar les activitats que es duen

a terme al municipi a nous públics, donar coneixement i reconeixement al conjunt d'actors i espais educatius, i generar treball en xarxa i col·laboració entre el diferents agents.

Personalització i reconeixement ciutadà dels aprenentatges

La ciutat i la comunitat en general proporcionen espais educatius i situacions d'aprenentatge que sovint són decisius i molt significatius en el creixement dels nois i noies. Educació 360 vol donar visibilitat el valor educatiu d'aquests espais, estimular la participació del conjunt de la població i acreditar i reconèixer la seva contribució educativa.

- ✓ **Passaport 360 i microcredencials d'aprenentatges**
Impulsar la creació d'un passaport a disposició de la infància i l'adolescència que ofereixi diferents activitats d'aprenentatge (esportives, culturals, artístiques, socials, servei ciutadà, excursionistes, lúdiques) i que reculli les competències assolides, en cadascuna d'elles. Els infants i joves poden desenvolupar itineraris personalitzats, d'acord als seus interessos i necessitats, i poden anar recopilant les credencials d'aprenentatges en el seu passaport. Aquest passaport s'ha de basar en les oportunitats educatives que ofereixen el conjunt d'agents de la comunitat i l'ajuntament vetllarà perquè aquestes propostes es desenvolupin en base a la connexió dels centres educatius amb la resta d'actors educatius del territori.
- ✓ **Acte ciutadà dels títols i acreditacions dels aprenentatges formals i no formals**
Organització anual d'un acte de graduació ciutadà de reconeixement dels assoliments d'etapes educatives formals com la ESO i dels aprenentatges adquirits en els espais d'aprenentatge ciutadà. Es tracta de reconèixer l'itinerari personal de cada noi i noia i reconèixer, des de les autoritats públiques i la comunitat, els aprenentatges i les competències assolides tant a l'escola i l'institut com en la resta de la vida ciutadana.
- ✓ **Laboratori d'aprenentatges de l'Educació 360**
Es tracta de propiciar espais d'experimentació i cocreació en els que interaccionin actors educatius diversos de la comunitat. Centre educatius, AMPA, clubs esportius, artístics, de lleure educatiu... Aquest laboratori ha de servir per impulsar la innovació i la incorporació de noves metodologies en l'espectre de l'Educació 360.

Propostes per a tothom: universalització, equitat, orientació i acompanyament

L'Educació 360 te vocació universal. És una proposta que es dirigeix al conjunt de la població. Alhora, i conscients que la gran desigualtat educativa es produeix fora de l'ensenyament reglat, es proposa garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats. Les mesures també van en la direcció d'orientar i acompanyar famílies, i fer una funció prescriptiva amb els nois i noies i en els moments vitals que més ho necessiten.

- ✓ **Universalització dels serveis**
Desenvolupar una estratègia municipal per a universalitzar, de forma progressiva, els serveis que es consideren més importants en lògica d'Educació 360. Cal estudiar universalitzar el temps de migdia, les activitats extraescolars com la música, l'esport, llengües, arts plàstiques, escèniques i audiovisuals i també les activitats de lleure de caps de setmana i dels períodes de vacances.
- ✓ **Tarifació social**
Implementar la tarifació social en el màxim de serveis educatius possibles del municipi, amb l'objectiu d'establir preus d'acord amb la capacitat adquisitiva de la població. En són un exemple les Escoles Bressol, els serveis 0-3, les escoles municipals de música i arts, així com altres serveis que l'ajuntament i les entitats puguin proveir.
- ✓ **Mentoria social**
Promoure el desplegament de programes de mentoria social arrelades al territori. Els programes de mentoria social han de permetre generar connexions d'apoderament i acompanyament entre referents de la comunitat i la infància i l'adolescència que ho necessitin. La mentoria no només és un projecte que ajuda a la dinamització educativa i comunitària, sinó que té una important vessant d'aprenentatge d'habilitats, competències i valors.
- ✓ **Programes de segones oportunitats**
S'activaran i reforçaran també les propostes de segones oportunitats per aquelles persones que per una raó o altra han abandonat prematurament la formació reglada per tal que puguin reprendre el seu itinerari de creixement personal amb l'acompanyament adequat.
- ✓ **Orientació i prescripció a famílies i nois i noies en transicions**
Posar en marxa o reforçar un servei d'orientació, en moments de transició educativa com l'accés a l'escola als tres anys o en el pas de primària a secundària. Ha de coordinar-se amb els centres educatius, per tal d'acompanyar a les famílies i l'alumnat als recursos de la comunitat que necessiten, en el moment oportú, per evitar que entri en trajectòries erràtiques.

Connectar la comunitat: el paper dels ajuntaments en l'Educació 360

Amb el convenciment que l'Educació 360 ha d'esdevenir un eix estratègic, en el proper mandat 2019-2023, l'Aliança Educació 360 ha construït aquestes 36 mesures concretes, que ha presentat ja als principals partits catalans.

Avui, a més, han estat debatudes per alcaldes i alcaldesses de municipis de dimensió diferent i dirigits per les diverses forces polítiques catalanes, durant l'acte "**Connectar la comunitat: el paper dels ajuntaments en l'Educació 360**", a l'Espai Francesca Bonnemaison de Barcelona. La trobada ha comptat amb la participació de **Montserrat Badia**, alcaldessa de Castellbell i el Vilar; **Eudald Calvo**, alcalde d'Argentona; **Pilar Eslava**, regidora d'Educació del Prat de Llobregat; **Carmela Fortuny**, alcaldessa de Sant Cugat; **Rosa Funtané**, alcaldessa de Montgat; **Josep M. González**, regidor d'Esparraguera i **Elisa Vedrina**, regidora d'Esports i Voluntariat de l'Ajuntament de Tarragona. El conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, **Josep Bargalló**, ha tancat l'acte.

L'Aliança Educació 360

L'Aliança Educació 360 va néixer el passat mes de gener, impulsada per la **Fundació Jaume Bofill**, la **Diputació de Barcelona** i la **Federació de Moviments de Renovació Pedagògica**. Avui compta amb més de 100 socis adherits, entre ells 56 ajuntaments i 53 entitats, xarxes d'entitats, centres educatius i grups de recerca d'universitats.

El repte de l'Aliança de l'Educació 360 es que **tothom tingui més i millors oportunitats educatives en tots els temps i espais de la seva vida, connectant l'educació i els aprenentatges entre el temps lectiu i el no lectiu**. Volem que **cada infant i jove construeixi el seu propi itinerari vital amb equitat i sense exclusions**.

Experiències d'èxit internacionals

Són moltes les iniciatives, a nivell internacional, que passen per la connexió entre comunitat i escola, amb resultats molts positius. A Massachusetts, [City Connects](#), un programa on s'ofereix a l'alumne una sèrie d'activitats i serveis, tant del centre educatiu com de la comunitat, en funció de les seves necessitats, aconsegueix reduir a la meitat l'abandonament a la secundària, en les escoles on s'intervé.

[Children's University](#) proposa a l'infant i/o jove una xarxa de destinacions d'aprenentatge local, amb l'objectiu de promoure l'equitat. A través d'un passaport, que li dona accés a activitats educatives de qualitat pot personalitzar el seu itinerari. Estudis demostren una correlació positiva entre la quantitat i l'extensió del temps dedicats a activitats i el seu resultat en els exàmens i rendiment acadèmic.

Experiències a municipis catalans

A molts municipis catalans s'estan desenvolupant experiències d'Educació 360 que sovint tenen els seus precedents amb els Projectes Educatius de Ciutat o els Plans Educatius d'Entorn. La Diputació de Barcelona està donant suport a uns pilotatges en un cicle de tres anys als següents onze ens locals: Castellbell i el Vilar, Granollers, Manresa, Manlleu, Sabadell,

Badalona, El Prat de Llobregat, L'Hospitalet, el Moianès i al Lluçanès. L'Ajuntament de Salt també s'ha afegit a l'experiència pilot.

A la web www.educacio360.cat estan recollides aquestes i moltes altres experiències que han servit de base per a plantejar les propostes municipals que recull el document plantejat.

Referències d'experiències d'Educació 360:

EL PRAT DE LLOBREGAT

Joan Carles Navarro

Cap del Servei d'educació de l'ajuntament del Prat de Llobregat
navarrom@elprat.cat tel. 660467710

FUNDACIÓ SER.GI - GIRONA

Marina Valladares

Àrea d'Educació. Coordinadora d'àrea (Girona)
marinavalladares@fundaciosergi.org
tel. 606704465

GRANOLLERS

Albert Soler

Responsable Educació i Cultura de l'Ajuntament de Granollers
asoler@ajuntament.granollers.cat
tel 650061748

LLUÇANÈS

Mònica Jofre

Director del Consorci del Lluçanès
promoció.consorci@llucanes.cat
tel. 93 888 00 50

+EDUCACIÓ SANT ANDREU

Oriol Roca

Coordinador del Projecte
meseducacio@meseducacio.coop
tel. 629776505

Contacte:

Anna Oliva, responsable de comunicació de l'Aliança Educació360

aoliva@educacio360.cat

Tel. 93.458.87.00 - 607.07.47.63